

зафіксована у сорту Довгий фіолетовий 239 із застосуванням біопрепарату Гуміпас. Середня прибавка становить +2,5 т/га за НР₀₅ 0,54.

Висновки:

Застосування біопрепаратів Реаком і Гуміпас суттєво збільшує врожайність досліджуваних сортів баклажан. Найвища врожайність зафіксована у сорту Донецький врожайний із застосуванням препарату Реаком та Гуміпас – на рівні 23,0 і 23,2 т/га відповідно.

Література.

1. Довідник з насінництва овочевих і баштанних культур / Колектив авторів під керівництвом О.Я. Жук; За ред. О.Я. Жук, В.П. Роєнка. – К.: Аграрна наука, 2002. – 89 с.

2. Кравченко В.А. Економічна та біоенергетична ефективність застосування регуляторів росту на овочевих культурах / В.А. Кравченко, І.Л. Гавриш // Наукові доповіді НАУ, 2008–3 (11). – С. 11-14.

3. Болотських А.С. Біоенергетична оцінка сучасних технологій виробництва овочів / А.С. Болотських, М.М. Довгаль // Овочівництво і баштанництво. – 2001. – Вип. 45. – С. 185-188.

4. Зурябян В.Е. Новый препарат для обработки семян пасленовых культур / В.Е. Зурябян, Г.В. Авакян // Науковы работы по овочівництву і баштанництву. – 1997. – Том II. – С. 107-109.

5. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві. За ред. Г.Л. Бондаренка і К.І. Яковенка. – Харків: Основа, 2001. – 370 с.

УДК 635.21:635-1/2:631.53.027

ВПЛИВ ДОПОСАДКОВОЇ ОБРОБКИ БУЛЬБ НА ВРОЖАЙНІСТЬ КАРТОПЛІ

Дончик С.О. студент 3 курсу*

*Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Кулик М.І.

Поширення картоплі у виробництві великою мірою залежить від врожайності культури, яка формується під впливом багатьох чинників: біологічних властивостей сортів, ґрунтово-кліматичних умов регіону вирощування, комплексу агротехнічних заходів тощо [1].

Другий період росту і розвитку картоплі найбільш важливий. Він охоплює цвітіння і продовжується до припинення приросту бадилля (практично до початку його в'янення). У цей час відбувається найбільш інтенсивний приріст бульб – накопичується 65-75% врожаю [2].

Середньодобові прирости врожаю бульб картоплі залежно від метеорологічних умов можуть коливатися в широких межах. В деякі роки в період максимального бульбоутворення вони досягають 2,5-2,8 т/га. Прирости 1-1,5 т/га в окремі, порівняно короткі періоди, відзначаються майже щорічно [3].

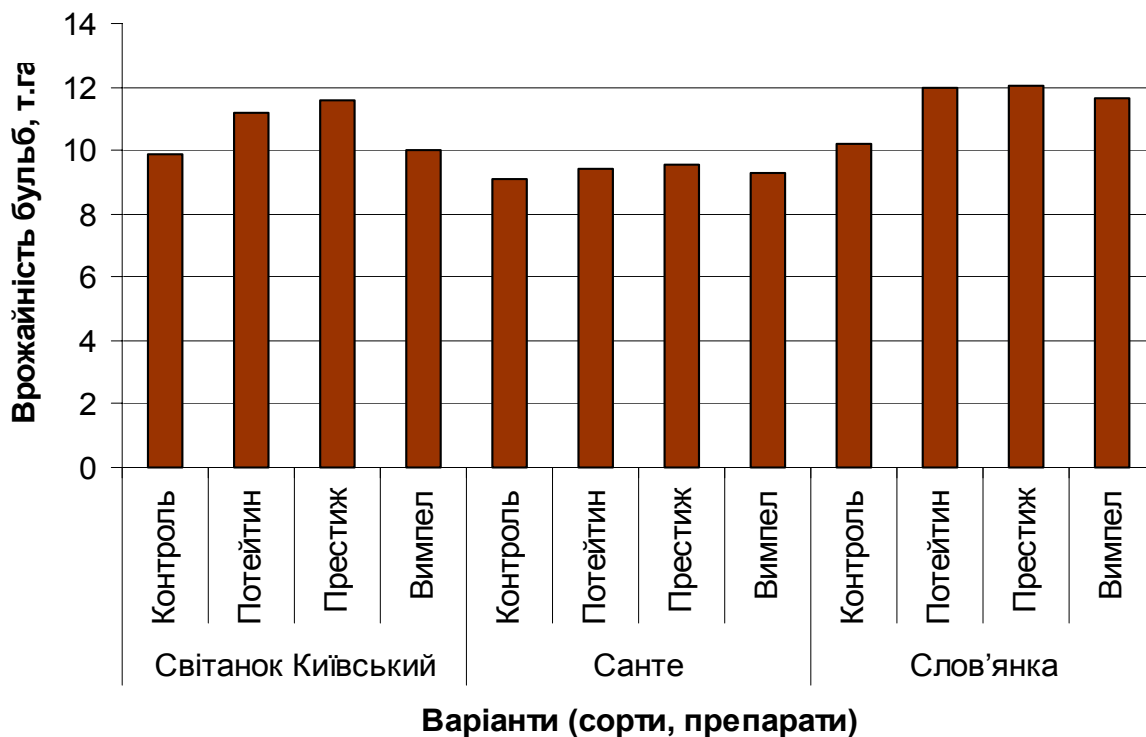
Численні дослідження і досвід картоплярів [4, 5] показують, що з усіх сільськогосподарських культур картопля характеризується найбільшою пла-

стичністю, але нормальний ріст і розвиток може проходити лише при забезпеченні рослин у визначених кількостях світлом, теплом, повітрям, водою та поживними речовинами.

Наукою і передовою практикою доведено [6], що головним резервом для підвищення і стабільності урожаїв є максимальне використання культурою біоенергетичного потенціалу ґрунту, кліматичних і агрометеорологічних ресурсів та наявних можливостей, закладених в існуючих видах і сортах. Щоб максимально використати всі ресурси, потрібно дотримуватись строків садіння та проводити агротехнічні прийоми з урахуванням фази розвитку рослин з обов'язковим захистом їх від шкідливих організмів.

Польові досліді були проведені у виробничих умовах ЗАТ «Чернігівеліткартопля», яке на даний час є одним з найбільших виробників оздоровлення вихідного матеріалу і насінної картоплі в Україні. З метою дослідження впливу різних препаратів на врожайність бульб картоплі було проведено польовий дослід в умовах господарства із сортами картоплі: Світанок Київський, Санте і Слов'янка. Попередник – пшениця. Розмір облікової ділянки – 20 м², повторність – чотириразова. Агротехніка в досліді загальноприйнята для даної зони. Для садіння використовували бульби середньої фракції масою 50-60 г, які перед висаджуванням обробляли: потейтином, престижем і вимпелом згідно рекомендацій. Спостереження, обліки і аналізи проведені згідно прийнятих методик [7].

За результатами досліджень встановлено, що обробка посадкового матеріалу препаратами мала істотний вплив на вагу бульб в кущі і врожайність картоплі (рис. 1).

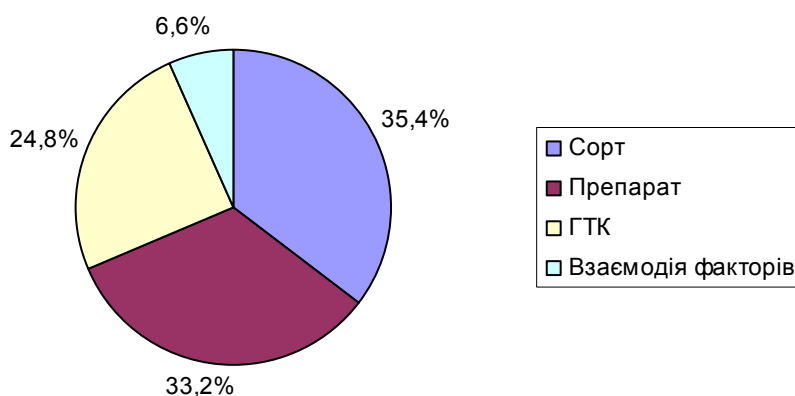
Рис. 1. Урожайність картоплі залежно від допосадкової обробки бульб, 2010 р.

У середньому за рік досліджень отримали найбільшу врожайність бульб картоплі у сорту Слов'янка за обробки посадкового матеріалу Потейтином – 11,97 т/га і Престижем – 12,02 т/га, за обробки Вимпелом – 11,64 т/га, що відповідно більше до контролю на 1,76 т/га, 1,81 і 1,43 т/га за НІР₀₅ 0,06.

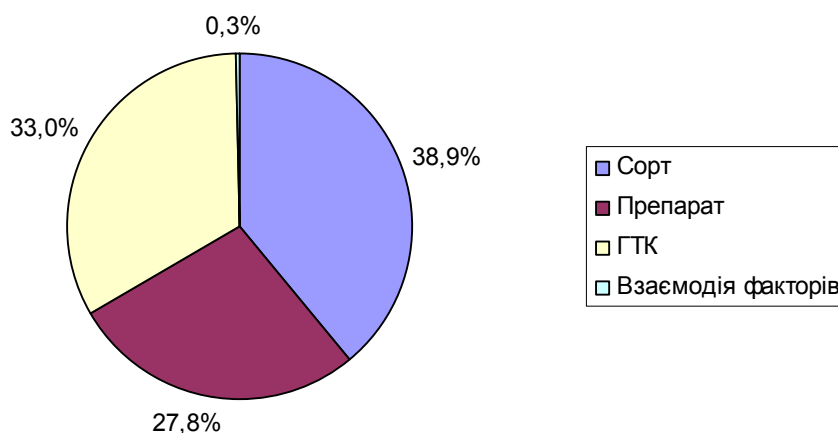
У сорту Світанок Київський за обробки посадкового матеріалу Потейтином врожайність була на рівні 11,20 т/га, Престижем – 11,60 т/га, та за обробки Вимпелом – 10,04 т/га, що відповідно більше до контролю на 1,33 т/га, 1,73 і 0,17 т/га за НІР₀₅ 0,06.

Найнижчий приріст врожайності відмічено у сорту Санте. За допосадкової обробки посадкового матеріалу Потейтином врожайність збільшилась відповідно до контролю на 0,38 т/га, 0,46 і 0,19 т/га за НІР₀₅ 0,06.

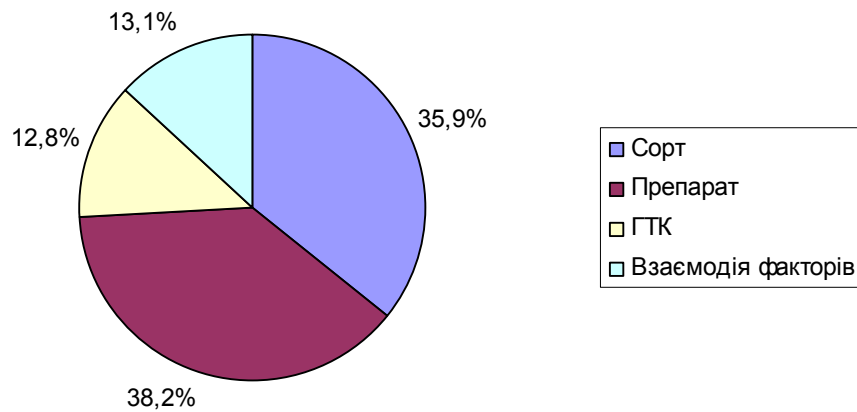
Оцінка дольової участі досліджуваних факторів в умовах 2010 року показала, що внесок фактора препарат у формування врожайності сорту Світанок Київський становить 33%, у сорту Санте 27,8% і у сорту Слов'янка – найбільше 38,2%. Вплив сортових властивостей, відповідно за сортами становить 35,4%, 38,9 і 35,9% (Рис. 2-4).

Рис. 2. Вплив досліджуваних факторів на врожайність картоплі сорту Світанок Київський, 2010 р.

Рис. 3. Вплив досліджуваних факторів на врожайність картоплі сорту Санте, 2010 р.

Рис. 4. Вплив досліджуваних факторів на врожайність картоплі сорту Слов'янка, 2010 р.

Висновки:

1. Найбільша врожайність бульб картоплі сорту Слов'янка формується за обробки посадкового матеріалу Потейтином – 11,97 т/га і Престижем – 12,02 т/га, суттєво менше, але з середнім рівнем за обробки Вимпелом – 11,64 т/га.

2. Оцінка дольової участі досліджуваних факторів в умовах 2010 року показала, що внесок фактора препарат у формування врожайності сорту Світанок Київський становить 33 %, у сорту Санте 27,8 і у сорту Слов'янка – найбільше 38,2%. Вплив сортових властивостей, відповідно за сортами – 35,4%, 38,9 і 35,9%.

Список використаних джерел.

1. Белова Т.О. Історія культури картоплі / Матеріали Всеукраїнської наукової конференція. – Полтава, 2008. – С. 318-320.
2. Биология развития культурных растений / Под ред. проф. Ф.М. Куперман. – М.: Высшая школа, 1982. – С. 59-64, 183-277.
3. Довідник з насінництва овочевих і баштанних культур / Колектив авторів під керівництвом О.Я. Жук; За ред. О.Я. Жук, В.П. Роєнка. – К.: Аграрна наука, 2002. – 89 с.
4. Григорюк И.П. Вплив водного стресу на урожайність та якість бульб картоплі / Физиология и биохимия культурных растений. – Вип.5, 2005. – С. 350-353.
5. Чечетко О.М. Картофель: технология выращивания // Зерно. – №12. 2008. – С. 48-49.
6. Болотських О.С. Овочівництво: екологічно адаптовані технології. – Харків: Фоліо, 1999. – 122 с.
7. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві. За ред. Г.Л. Бондаренка і К.І. Яковенка. – Харків: Основа, 2001. – 370 с.